

Mokesčių ir teisės naujienų apžvalga

Gegužė, 2018

Kaip ir kiekvieną mėnesį, tarptautinė audito ir verslo konsultacijų bendrovė Deloitte Lietuva Jus supažindina su Mokesčių ir teisės departamento parengtu naujienlaiškiu. Jame pateiktos mūsų ekspertų išvalgos apie svarbiausias šios srities naujienas ir pokyčius.

Teisės naujienos

Pasikeitimai Lietuvos elektroninių pinigų ir mokėjimo įstaigų licencijavimo procese

Siekiant įgyvendinti PSD2 Direktyvą ir Europos bankininkystės institucijos (EBA) gaires dėl informacijos, pateiktinos prašymuose išduoti leidimą vykdyti mokėjimo įstaigų, elektroninių pinigų įstaigų veiklą ir įregistruoti informavimo apie sąskaitas paslaugų teikėjus pagal PSD2 Direktyvą, Lietuvos Bankas šiuo metu svarsto elektroninių pinigų ir mokėjimo įstaigų licencijavimo taisyklių pakeitimų projektą. Jei pakeitimai bus priimti, taisyklės bus taikomos tiek naujai įsteigtoms, tiek ir šiuo metu veikiančios elektroninių pinigų ir mokėjimų įstaigoms (EPI ir MI).

Pakeitimais bus nustatyti nauji ir papildomi atskaitingumo reikalavimai EPI ir MI. Žemiau trumpai aptariami reikšmingiausi projekte numatyti pakeitimai.

Pirma, įtvirtinamas trumpesnis Lietuvos Banko informavimo apie duomenų ir dokumentų pasikeitimus terminas (5 darbo dienos vietoj šiuo metu įtvirtinto 15 dienų termino).

Antra, pakeitimu išplečiamas informacijos ir dokumentų, kurie turi būti pateikti Lietuvos Bankui, sąrašas:

- Kartu su veiklos programa pateikiami šie (nauji) dokumentai:
 - Sutarčių, kurias ketinama sudaryti su trečiaisiais asmenimis, projektai;
 - Paslaugos vykdymo aprašymas, nurodant visas susijusias šalis, apdorojimo trukmes, pateikiant lėšų srautų diagramą ir atsiskaitymo tvarką;
 - Bendrosios mokėjimo paslaugų sutarties projektas (taikoma MI);
 - Elektroninių pinigų leidėjo ir elektroninių pinigų turėtojo sutarties projektas.
- Jeigu vartotojų lėšos bus apsaugotos atskiriant lėšas arba jeigu vartotojų lėšas ketinama investuoti, priemonių, kurių imtasi (bus imamasi) siekiant apsaugoti vartotojų lėšas, Lietuvos Bankui pateikiama:
 - Informacija apie asmenų, turinčių prieigą prie atskiros sąskaitos, skaičių ir funkcijas;
 - Sutarties su kredito įstaiga projektas;
 - Patvirtinimas, kad draudimo liudijimą, garantiją arba laidavimą išdavusi kredito įstaiga arba draudimo įmonė nepriklauso tai pačiai įmonių grupei kaip pareiškėjas.
- Valdymo tvarkos ir vidaus kontrolės sistemos aprašyme papildomai pateikiama:
 - Apskaitos procedūra;
 - Grupės valdymo proceso aprašymas.

Susisiekitė:

Kristine Jarve
Partnerė
Mokestinės paslaugos
+370 5 255 3000
kjarve@deloittece.com

Lina Minkė
Vyresnioji projektų vadovė
Mokestinės paslaugos
+370 5 255 3000
lminke@deloittece.com

Gintautas Bartkus
Partneris, advokatas
Deloitte Legal
+370 5 255 3000
gbartkus@deloittece.com

Tomas Davidonis
Teisės praktikos partneris,
advokatas
Deloitte Legal
+370 5 255 3000
tdavidonis@deloittece.com

4. Kartu su anketa dėl pareiškėjo veiklos operacinės rizikos pateikiama ši informacija:

- Asmens, atsakingo už pareiškėjo atitikties pinigų plovimo ir terorizmo finansavimo prevencijos reikalavimams įgyvendinimą, duomenys, kartu pateikiant kvalifikacijos ir patirties įrodymus;
- Įsipareigojimai, kuriuos pareiškėjas vykdo arba įvykdys, siekdamas supažindinti ir tinkamai apmokyti darbuotojus, tarpininkus ir trečiuosius asmenis;
- Funkcijų perdavimo tretiesiems asmenims susitarimų projektas;
- Informacija apie asmenį (-is) ir vidinius padalinius bei trečiąsias šalis, atsakingas už informacijos, IT ir kibernetinės saugos valdymą, saugos politikų, tvarkų, procedūrų, standartų bei kitų pagalbinių saugos valdymo dokumentų parengimą ir įgyvendinimą, taip pat įgyvendinimo kontrolę;
- Aprašymas, kaip registruojama, stebima, fiksuojama ir ribojama prieiga prie neskelbtinų mokėjimo ir kitų duomenų;
- Veiklos tęstinumo tvarka;
- Procedūros, pagal kurią stebimi saugumo incidentai ir su saugumu susiję klientų skundai, į juos reaguojama ir imamasi tolesnių veiksmų, aprašymas;
- Principų ir sąvokų, taikomų renkant veiklos rezultatų, operacijų ir sukčiavimų statistinius duomenis, aprašymas.

Naujos taisyklės įsigalios nuo 2018 m. rugpjūčio 1 d.

Daugiau informacijos apie pakeitimus rasite [čia](#).

ES lygiu nustatytas virtualių valiutų konvertavimo ir depozicinių piniginių reglamentavimas

2018 m. balandžio 19 d. Europos Parlamentas priėmė teisėkūros rezoliuciją dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, iš dalies keičiančios Direktyvą (ES) 2015/849 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos, kitaip dar žinomos kaip "AMLD IV". Patvirtintame direktyvos tekste, kuria keičiama AMLD IV, be kitų nuostatų, virtualiųjų valiutų ir dekretinių valiutų (FIAT) konvertavimu užsiimantys paslaugų teikėjai ir depozicinės piniginės paslaugos teikėjai pirmą kartą Europiniu lygiu apibrėžiami tam tikruose teisiniuose rėmuose, sistemoje. Be to, direktyvoje aiškiai reglamentuojama nuotolinė ir elektroninė klientų atpažintis, taip palengvinant klientų skaitmeninimą visoje Europoje.

Pagrindiniai reglamentavimo aspektai:

1. Virtualiųjų ir dekretinių valiutų konvertavimo platformų ir depozicinių piniginių tiekėjų veiklos dalinis reglamentavimas:
 - Virtualiųjų ir dekretinių valiutų konvertavimo platformų ir depozicinių piniginių tiekėjams taikomi AML įsipareigojimai ir jų verslo procesai privalo atitikti naujojo reguliavimo nustatytus reikalavimus;

- Virtualiųjų ir dekretinių valiutų konvertavimo platformų ir depozicinių piniginių tiekėjams taikomi registracijos reikalavimai, tačiau kiekviena valstybė narė nustatys registracijos procedūrą ir įsipareigojimus, kylančius dėl registracijos;
- Įtvirtinta virtualiųjų ir dekretinių valiutų konvertavimo platformų ir depozicinių piniginių tiekėjų teisinė sąvoka, kuri yra technologiškai neutrali, tačiau suteikia aiškumo kaip kriptovaliutos yra apibrėžiamos Europoje.

2. Priimtos ES teisinės nuostatos, susijusios su nuotoline ir elektronine klientų atpažintimi:

- Patvirtintas direktyvos tekstas nurodo, jog kliento tapatybė gali būti patvirtinta naudojant elektroninės atpažinties priemones ir patikimumo užtikrinimo paslaugas, išdėstytas Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 910/2014 (eIDAS Reglamente), arba kitus saugius nuotolinės ar elektroninės atpažinties procesus, reglamentuojamus, pripažįstamus, patvirtintus ir prieinamus atitinkamų nacionalinės valdžios institucijų;
- Pasiūlyti pakeitimai suteikia daugiau aiškumo dėl nuotolinių ir elektroninių priemonių, nustatytų kliento atpažinties tikslais ir sukuria reikiamus teisinius pagrindus nacionalinės valdžios institucijoms;
- Pažymėtina, kad direktyvos tekste patikimumo užtikrinimo paslaugos nėra nurodomos kaip vienintelis tinkamas klientų atpažinties metodas, tačiau kiekviena įmonė pagal tinkamo klientų patikrinimo įsipareigojimus, privalės įrodyti, jog pasitelktu klientų atpažinties metodu atitinkamos AML rizikos yra suvaldytos.

Direktyva įsigalios tik kai ir Europos Sąjungos Taryba patvirtins direktyvos tekstą, tačiau tikimasi teigiamo Tarybos sprendimo, nes direktyvos tekstas buvo suderintas dviejų institucijų tarpinstitucinių derybų metu. Paskelbus direktyvos tekstą Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje, direktyva įsigalios per 20 dienų. Valstybės narės privalės ją perkelti į nacionalinę teisę per 18 mėnesių nuo jos įsigaliojimo. Tikimasi, kad pakeitimai bus taikomi jau 2019 m. pabaigoje.

Daugiau informacijos rasite [čia](#).

2018 m. gegužės 25 d. įsigaliojo Bendrasis Duomenų apsaugos reglamentas

2018 m. gegužės 25 d. įsigaliojo Bendrasis Duomenų apsaugos reglamentas, kuris tikimasi, jog jis sukurs vientisą asmens duomenų apsaugos taisyklių sistemą, vienodai taikomą visoje Sąjungoje. BDAR turi užtikrinti harmonizuotą, stipresnę ir nuoseklesnę teisinę asmens duomenų apsaugos sistemą Europoje. BDAR taip pat keičia reikalavimus privatumo srityje, nes duomenų valdytojai ir tvarkytojai įgyja naujų įsipareigojimų, o duomenų subjektai naujų teisių. Atsižvelgiant į tai, bendrovės privalo pateikti reikalavimų laikymosi duomenis, panaudoti saugumo priemones, taip pat pritaikyti ir peržiūrėti egzistuojančias taisykles. Tam prireiks

ne tik teisinių, techninių ir organizacinių priemonių įgyvendinimo, bet ir asmens duomenų apsaugos procedūrų bei potencialių verslo modelių analizės. Reikalavimų nesilaikymas gali užtraukti baudas iki 4% bendros metinės pasaulinės apyvartos.

Daugiau informacijos rasite [čia](#).

Priimtos naujos taisyklės, nustatančios sutikimų dėl asmens duomenų tvarkymo saugojimo terminą

2018 m. gegužės 10 d. Lietuvos vyriausiasis archyvaras patvirtino Bendrųjų dokumentų saugojimo terminų rodyklės pakeitimą. Vyriausiasis archyvaras nustatė, jog sutikimai dėl asmens duomenų tvarkymo saugomi vienerius metus pasibaigus asmens duomenų, dėl kurių tvarkymo buvo duotas sutikimas, saugojimo laikotarpiui.

Daugiau informacijos rasite [čia](#).

Seimas priėmė naujos redakcijos Mokėjimų ir Draudimo įstatymus, kurie perkelia ES PSD2 ir IDD Direktyvų nuostatas

Skatindamas inovatyvesnes ir saugesnes finansines paslaugas, Seimas priėmė naujos redakcijos Mokėjimų ir Draudimų įstatymus. Draudimo įstatymu siekiama, jog draudimo produktų platintojai visada sąžiningai, teisingai ir profesionaliai teiktų paslaugas draudimo paslaugų klientams geriausiomis sąlygomis ir rūpintųsi jų interesais. O vartotojui būtų suteikta galimybė gauti suprantamesnę informaciją ir kokybiškesnes konsultacijas. Seimas taip pat priėmė Mokėjimų įstatymo ir su juo susijusių įstatymų projektų paketo pakeitimus. Jais bus skatinamos inovacijos mokėjimų srityje, mokėjimų rinkos konkurencija, Fintech plėtra, taip pat didinamas mokėjimų saugumas ir stiprinama mokėjimo paslaugų vartotojų apsauga. Įstatymų pakeitimais yra numatytos naujos tarpininkavimo pobūdžio mokėjimo paslaugos. Vartotojas per tarpininką galės inicijuoti mokėjimo nurodymą iš savo sąskaitos bet kurio mokėjimo paslaugų teikėjo įstaigoje.

Daugiau informacijos rasite [čia](#) ir [čia](#).

Lietuvos Bankui suteikta teisė blokuoti internetines svetaines, kuriose nelegaliai siūlomos investavimo, draudimo ar finansinės paslaugos. Tai ypač aktualu nelegalaus viešo kriptovaliutų platinimo (ICO) atveju

Seimas pritarė Lietuvos banko įstatymo pakeitimams. Remiantis pakeitimo projektu, Lietuvos bankas, turėdamas pagrindą įtarti, kad nuotoliniu būdu (naudojant ryšio priemones) nelegaliai yra siūloma įsigyti arba pasirašyti finansinių priemonių, siūlomos ir (arba) teikiamos draudimo arba finansinės paslaugos, turi teisę duoti privalomus nurodymus informacijos prieglobos paslaugų teikėjui skubiai pašalinti informacijos prieglobos paslaugų teikėjo saugomą informaciją ar skubiai panaikinti galimybę pasiekti informaciją, kuri naudojama siekiant nelegaliai siūlyti įsigyti arba pasirašyti finansinių priemonių, teikti draudimo ir (arba) finansines paslaugas. Lietuvos Bankas, siekdamas duoti privalomus nurodymus, privalės pateikti prašymą išduoti leidimą atlikti veiksmus Vilniaus apygardos

administraciniam teismui (prašymas išnagrinėjamas ne vėliau kaip per 3 darbo dienas).

Prezidentė pasirašė įstatymo projektą ir pakeitimai įsigaliojo nuo 2018 m. birželio 1 d.

Daugiau informacijos [čia](#).

Vilniaus apygardos administracinis teismas apribojo trijų asmenų teisę užimti vadovaujančias pareigas viešajame ar privačiame sektoriuje

Konkurencijos taryba kreipėsi į Vilniaus apygardos administracinį teismą (VAAT), prašydama skirti sankcijas vadovams, prisidėjusiems prie konkurencijos teisės pažeidimų, remiantis Konkurencijos įstatymu, numatančiu, kad ūkio subjekto vadovui už prisidėjimą prie ūkio subjekto sudaryto draudžiamo konkurentų susitarimo ar piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi gali būti apribojama teisė nuo trejų iki penkerių metų eiti viešojo ir (arba) privataus juridinio asmens vadovo pareigas, būti viešojo ir (arba) privataus juridinio asmens kolegialaus priežiūros ir (arba) valdymo organo nariu. 2018 m. gegužės 1 d. įsiteisėjęs VAAT sprendimas buvo pirmasis šalies teismų praktikoje, kuriuo vadovams skirtos asmeninės sankcijos už tai, kad jie tiesiogiai prisidėjo prie kartelių sudarymo.

Daugiau informacijos rasite [čia](#).

Deloitte.

Apie Deloitte

Deloitte yra vadinamos DeloitteToucheTohmatsuLimited, Jungtinės Karalystės ribotos atsakomybės bendrovės, ir grupei priklausančios bendrovės narės („DTTL“). Kiekviena DTTL narė yra atskiras ir nepriklausomas juridinis asmuo. DTTL (dar vadinama „Deloitte Global“) pati savaime paslaugų neteikia. Daugiau informacijos apie DTTL ir jos bendroves nares galite rasti www.deloitte.lt

Deloitte teikia audito, mokesčių, finansų ir verslo konsultacijų bei teisės paslaugas privačioms bendrovėms, veikiančioms įvairiose srityse, bei valstybinėms institucijoms 150 šalių visame pasaulyje. Tarptautinis Deloitte bendrovių tinklas ir ilgametė patirtis vietinėse rinkose suteikia klientams daugiau galimybių efektyviai siekti tikslų, kad ir kur jie vykdytų savo veiklą. Daugiau kaip 245 000 Deloitte ekspertų visada stengiasi užtikrinti aukščiausią paslaugų kokybę ir tapti profesionalumo standartu visose srityse, kuriose veikia.

Apribojimas

Šiame leidinyje yra pateikiama tik bendro pobūdžio informacija ir ji negali būti vertinama kaip DeloitteToucheTohmatsuLimited, grupei priklausančių bendrovių narių ir susijusių įmonių (apibendrinant, tarptautinio Deloitte bendrovių tinklo) patarimas, teisinė išvada ar konsultacija. Nė viena iš tarptautinio Deloitte tinklo bendrovių nėra atsakinga už nuostolius, atsiradusius dėl leidinyje skelbiamos informacijos.